

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ : การศึกษาความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด
ในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้วิจัย : วิรุทธิ์ วิโรจน์ (สภานันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน

ปีที่ทำการวิจัย : 2549 สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัดตามตัวแปรประเภทวัด และสถานภาพพระภิกษุสามเณรในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพระภิกษุสามเณรที่สังกัดหรืออาศัยประจำอยู่ในวัด คือ วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาจำนวน 24 แห่ง และวัดที่ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาจำนวน 45 แห่ง รวม 69 แห่ง ในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 492 รูป ดังนี้
  - 1.1 เจ้าอาวาสในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 69 รูป
  - 1.2 พระลูกวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 351 รูป
  - 1.3 สามเณรในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 72 รูป
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 วัด วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาจำนวน 20 แห่ง วัดที่ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาจำนวน 20 แห่ง แบ่งตามสถานภาพพระภิกษุสามเณร ได้เจ้าอาวาสจำนวน 40 รูป พระลูกวัดจำนวน 60 รูป และสามเณรจำนวน 30 รูป

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาของวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านระบบคอมพิวเตอร์ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากทุกเรื่อง ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ ได้แก่ อุปกรณ์กล้องถ่ายภาพรูปดิจิทัลที่มีความละเอียดของภาพ 5 ล้านพิกเซล ขึ้นไป อุปกรณ์สแกนเนอร์ที่แสดงภาพหลังจากสแกนภายใน 4 วินาที และมีความละเอียดของภาพ 4800×4800 dpi ขึ้นไป อุปกรณ์กล้องถ่ายวีดิโอดิจิทัลที่มีความละเอียดของภาพ 4 ล้านพิกเซลขึ้นไป ซีพียูแบบ Intel Pentium 4 ที่มีหน่วยความเร็ว 3.0 GHz ขึ้นไป หน่วยความจำแบบแรมที่มีขนาดความจุ 256 MB ขึ้นไป แผงวงจรต่อเชื่อมอุปกรณ์ที่เป็นแบบเมนบอร์ดสามารถรองรับอุปกรณ์ใหม่ๆ ได้ สื่อกับบันทึกข้อมูลแบบฟลอปปีดิสก์ขนาดความจุมากกว่า 1.44 MB ขึ้นไป อุปกรณ์เก็บข้อมูลแบบฮาร์ดดิสก์ที่มีหน่วยความจุสูง 80 GB ขึ้นไป สื่อกับข้อมูลแบบซีดีที่มีหน่วยความจุ 700 MB ขึ้นไป สื่อกับข้อมูลแบบดีวีดีที่มีหน่วยความจุ 8.5 GB ขึ้นไป อุปกรณ์จอคอมพิวเตอร์ที่มีความกว้างขนาด 17 นิ้ว ขึ้นไป อุปกรณ์สำหรับพิมพ์งานที่มีความเร็วในการพิมพ์ 20 แผ่นต่อนาทีขึ้นไป โปรแกรมจัดพิมพ์เอกสารชนิด Microsoft Word โปรแกรมตารางคำนวณวิเคราะห์ข้อมูลชนิด Microsoft Excel โปรแกรมระบบสร้างฐานข้อมูลชนิด Microsoft Access โปรแกรมนำเสนองานชนิด Microsoft PowerPoint โปรแกรมสำหรับสร้างเว็บที่ช่วยในเรื่องการจัดการและออกแบบเว็บไซต์ต่าง ๆ โปรแกรมสำหรับท่องเว็บไว้สำหรับเรียกดูข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เผยแพร่อยู่ในอินเทอร์เน็ต และโปรแกรมสำหรับจัดประชุมทางไกล ($\bar{X}$ = 3.81, 3.55, 3.80, 3.79, 3.87, 3.65, 3.60, 3.70, 3.70, 3.63, 3.70, 3.75, 3.72, 3.64, 3.65, 3.79, 3.64, 3.75, และ 3.60 S = 1.20, 1.20, 1.17, 1.12, 0.96, 1.14, 1.15, 1.11, 1.18, 1.10, 1.12, 1.08, 1.15, 1.22, 1.21, 1.00, 1.22, 1.21, และ 1.29 ตามลำดับ)

1.2 ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากทุกเรื่อง ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ ได้แก่ อุปกรณ์การ์ดแลนที่มีความเร็วอยู่ที่ 100 เมกะบิตต่อวินาทีขึ้นไป อุปกรณ์สายแลนที่มีความเร็ว 100 kbps ขึ้นไป อุปกรณ์โมเด็มแบบอะนาล็อกที่มีความเร็วในการส่งข้อมูล 33.6 kbps ขึ้นไป อุปกรณ์โมเด็มแบบดิจิทัลที่มีความเร็วในการส่งข้อมูล 2 kbps (Max) ขึ้นไป การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์แบบแลน (LAN) ภายในสำนักงานของวัด การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์แบบแวน (WAN) ของวัดเป็นระบบเครือข่ายระหว่างวัดอื่น ๆ ติดตั้งอินทราเน็ต (Intranet) ที่เป็นเครือข่ายภายในวัด ติดตั้งเอ็กซ์ทราเน็ต (Extranet) ที่เป็น เครือข่ายที่ใช้เชื่อมโยงกันระหว่างวัดต่าง ๆ ที่ทำกิจกรรม

ร่วมกัน เฉพาะกลุ่ม และ ติดตั้งอินเทอร์เน็ต(Internet)ภายในวัด ($\bar{X} = 3.75, 3.69, 3.96, 3.66, 3.74, 3.70, 3.65, 3.75,$ และ 3.68 $S = 1.07, 1.15, 1.09, 1.12, 1.03, 1.13, 1.32, 1.11,$ และ 1.23 ตามลำดับ)

1.3 ด้านสารสนเทศ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากทุกเรื่อง ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ ได้แก่ ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลทางสถิติจำนวนพระภิกษุสามเณรที่อาศัยอยู่ในวัด ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลทางสถิติจำนวนพระภิกษุสามเณรทางการศึกษา ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลเอกสารทางการศึกษาภายในวัด ด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนภายในวัด ด้านการจัดการการประชุมแบบระบบเครือข่ายเชื่อมโยงภายในวัด ด้านการจัดการการประชุมแบบระบบเครือข่ายสื่อสารเชื่อมโยงภายนอกวัดกับวัดอื่น ๆ ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของวัด ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลประเภทเอกสาร ภาพ และเสียงในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลประเภทรายรับรายจ่ายบัญชีประจำวันของวัด ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลรายการยืมวัสดุอุปกรณ์ของวัด ด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลรายการบุคคลภายนอกที่เข้าเยี่ยมวัด และด้านการจัดเก็บบันทึกข้อมูลจำนวนศาสนิกชนที่เข้าวัดทำบุญในวันอุโบสถ ($\bar{X} = 3.93, 3.93, 3.94, 3.96, 3.85, 3.78, 3.92, 3.95, 3.95, 4.00, 3.85$ และ 3.85 $S = 1.07, 1.11, 1.14, 1.13, 1.17, 1.28, 1.16, 1.21, 1.23, 1.04, 1.20,$ และ 1.15 ตามลำดับ)

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากทุกเรื่อง ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ ได้แก่ พัฒนาพระภิกษุสามเณรด้านผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ให้เกิดความชำนาญ พัฒนาพระภิกษุสามเณรด้านช่างเทคนิคคอมพิวเตอร์ พัฒนาพระภิกษุสามเณรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาพระภิกษุสามเณรโดยส่งไปดูงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาพระภิกษุสามเณรโดยฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศภายในวัด พัฒนาพระภิกษุสามเณรโดยส่งเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ พัฒนาพระภิกษุสามเณรโดยการส่งไปเข้าร่วมรับฟังการบรรยาย หรืออภิปรายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.05, 3.91, 3.88, 3.75, 3.88, 3.79,$ และ 3.75 $S = 1.08, 1.19, 1.13, 1.07, 1.14, 1.19,$ และ 1.41 ตามลำดับ)

1.5 ด้านงบประมาณ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสังจังหวัดบุรีรัมย์ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากทุกเรื่อง ทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อ ได้แก่ งบประมาณจัดสรรด้านพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศจากกรมการศาสนา งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศจากองค์กรภายนอก งบประมาณติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ภายในวัด และวัดที่เป็นโรงเรียนสอนพระปริยัติธรรม งบประมาณสนับสนุนการเข้าร่วม โครงการหนึ่งวัดหนึ่ง

ศูนย์การเรียนรู้ และงบประมาณการดูแลบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.94, 3.82, 3.99, 3.82, \text{ และ } 3.83$ $S = 1.23, 1.17, 1.23, 1.32, \text{ และ } 1.30$ ตามลำดับ)

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความต้องการพัฒนาของวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ปรากฏผลดังนี้

2.1 จำแนกตามประเภทวัด กรณีภาพรวมรายด้าน พบว่า วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา และวัดที่ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน คือด้านระบบคอมพิวเตอร์ ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ด้านสารสนเทศ ด้านการพัฒนากุศลกร และด้านงบประมาณ

2.2 จำแนกตามประเภทวัด กรณีภาพรวมรายข้อ พบว่า วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา และวัดที่ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีอยู่ 5 เรื่อง คือ แผงวงจรต่อเชื่อมอุปกรณ์ที่เป็นแบบเมนบอร์ดสามารถรองรับอุปกรณ์ใหม่ ๆ ได้ อุปกรณ์จอคอมพิวเตอร์ที่มีความกว้างขนาด 17 นิ้ว ขึ้นไป อุปกรณ์สำหรับพิมพ์งานที่มีความเร็วในการพิมพ์ 20 แผ่นต่อนาที ขึ้นไป โปรแกรมตารางคำนวณวิเคราะห์ข้อมูลชนิด Microsoft Excel และงบประมาณติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ภายในวัดและวัดที่เป็นโรงเรียนสอนพระปริยัติธรรม

2.3 จำแนกตามสถานภาพพระภิกษุสามเณร กรณีภาพรวมรายด้านในด้านระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ด้านสารสนเทศ ด้านการพัฒนากุศลกร และด้านงบประมาณ พบว่า กลุ่มสถานภาพต่าง ๆ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จำแนกตามสถานภาพพระภิกษุสามเณร กรณีภาพรวมรายข้อ พบว่า กลุ่มสถานภาพต่าง ๆ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอยู่ 5 ข้อ คือซีพียูแบบ Intel Pentium 4 ที่มีหน่วยความเร็ว 3.0 GHz ขึ้นไป สื่อกักเก็บข้อมูลแบบดีวีดีที่มีหน่วยความจุ 8.5 GB ขึ้นไป โปรแกรมสำหรับท่องเว็บไว้สำหรับเรียกดูข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เผยแพร่อยู่ในอินเทอร์เน็ต โปรแกรมสำหรับจัดประชุมทางไกล และด้านการจัดการการประชุมแบบระบบเครือข่ายเชื่อมโยงภายในวัด จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มสถานภาพต่าง ๆ มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในสื่อกักเก็บข้อมูลแบบดีวีดีที่มีหน่วยความจุ 8.5 GB ขึ้นไป มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มสามเณรมีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด มากกว่า กลุ่มพระลูกวัด ในโปรแกรมสำหรับจัดประชุมทางไกล มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มเจ้าอาวาส

มีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด มากกว่า กลุ่มพระลูกวัด และในด้านการจัดการประชุมแบบระบบเครือข่ายเชื่อมโยงภายในวัด มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มเจ้าอาวาสมีความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัด มากกว่า กลุ่มพระลูกวัด

3. ผลการศึกษาข้อมูลเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของวัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านระบบคอมพิวเตอร์ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีคอมพิวเตอร์ติดตั้งอยู่ภายในวัดมากกว่า 10 เครื่อง ควรให้มีการจัดฐานข้อมูลภายในวัด อยากรให้วัดมีระบบคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพ

3.2 ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์มีข้อเสนอแนะว่า อยากรให้มีสำนักงานอัตโนมัติภายในวัด ต้องการให้มีการติดตั้งเครือข่ายระบบคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพที่ดี ไม่ควรจัดตั้ง Internet ภายในวัดที่ไม่มีเครื่องดักจับไวรัสค์ลามกอนาจารต่าง ๆ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอในการใช้งานภายในวัด เพราะวัดยังมีความสามารถและศักยภาพในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์น้อย

3.3 ด้านสารสนเทศ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์มีข้อเสนอแนะว่า ควรนำคอมพิวเตอร์มาจัดการสารสนเทศในด้านการจัดการศึกษาให้มาก ๆ เพราะวัดได้จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม วัดต้องการจัดระบบสารสนเทศที่เป็นข้อมูลของวัดให้เป็นระเบียบยิ่งขึ้น ฐานข้อมูลควรมีความทันสมัย อยากรให้มีการเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลและมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์มีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดอบรมพระภิกษุสามเณรให้มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ให้ทั่วถึงทุกวัด ควรมีการจัดอบรมทุก ๆ เดือน และบุคลากรควรเข้าอบรมทุก ๆ คนด้วย ควรพัฒนาบุคลากรให้รู้จักการใช้งานอย่างถูกต้องตามความเหมาะสมเพื่อประโยชน์ของวัดนั้น ๆ

3.5 ด้านงบประมาณ พบว่า วัดในเขตอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์มีข้อเสนอแนะว่า ควรประชาสัมพันธ์ให้ญาติโยมทราบในการจัดตั้งงบประมาณเพื่อการจัดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ภายในวัด โดยมีการร่วมบริจาคเงิน อยากรให้รัฐบาลสนับสนุนในด้านงบประมาณ และให้การสนับสนุนงบประมาณในการใช้คอมพิวเตอร์กับวัดที่ยังไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้ การจัดสรรงบประมาณมีน้อยคงต้องใช้งบประมาณตามความเหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพของอุปกรณ์ที่ใช้งาน